

שקר ואמת בנבואה המקראית ד"ר אריאל סרי-לוי

שיעור 1: מבוא: תיווך בין שמים לארץ

דברים יח

9 כי אִתָּה בָּא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֵבֹת הַגּוֹיִם הָהֵם. 10 לֹא יִמָּצֵא בְּךָ מַעֲבִיר בְּנוֹ וּבֵתוֹ בְּאֵשׁ קֶסֶם קְסָמִים מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף. 11 וְחָבֵר חָבֵר וְשָׂאֵל אוֹב וַיִּדְעֵנִי וְדָרַשׁ אֶל הַמְּתִים. 12 כִּי תוֹעֵבֹת ה' כָּל עֲשֵׂה אֵלֶּה וּבְגִלְלַת הַתוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה ה' אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפְּנֵיהֶ. 13 תְּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. 14 כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אִתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל מַעֲנָנִים וְאֶל קְסָמִים יִשְׁמְעוּ וְאִתָּה לֹא כֹּן נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ. 15 נְבִיא מִקְרִבָּה מֵאַחֶיךָ כְּמִנֵּי יָקִים לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּ. 16 כָּכֵל אֲשֶׁר שְׂאֵלְתָּ מֵעַם ה' אֱלֹהֶיךָ בַּחֲרֹב בַּיּוֹם הַקֶּהֱל לֵאמֹר לֹא אִסְף לְשִׁמְעֵ אֵת קוֹל ה' אֱלֹהֵי וְאֵת הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת. 17 וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם. 18 נְבִיא אֶקִּים לָהֶם מִקְרִב אַחֵיהֶם כְּמוֹהוֹ וְנִתְּתִי דְבָרִי בְּפִיו וְדַבֵּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶנּוּ. 19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרִי אֲשֶׁר יִדְבַר בְּשִׁמִּי אֲנֹכִי אֲדַרֵּשׁ מֵעַמּוֹ. 20 אִף הַנְּבִיא אֲשֶׁר יִזְיַד לְדַבֵּר דְּבַר בְּשִׁמִּי אֵת אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִיו לְדַבֵּר וְאֲשֶׁר יִדְבַר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הַנְּבִיא הַהוּא. 21 וְכִי תֹאמַר בְּלִבְבְּךָ אֵיכָה נִדַּע אֵת הַדְּבַר אֲשֶׁר לֹא דִבַּרְתֶּם ה'. 22 אֲשֶׁר יִדְבַר הַנְּבִיא בְּשֵׁם ה' וְלֹא יִהְיֶה הַדְּבַר וְלֹא יָבוֹא הוּא הַדְּבַר אֲשֶׁר לֹא דִבַּרְתֶּם ה' בְּזִדּוֹן דִּבַּרְתֶּם הַנְּבִיא לֹא תִגּוֹר מִמֶּנּוּ.

שמות יט

3 וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יִעֲקֹב וְתִגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. 4 אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׂרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם אֵלַי. 5 וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרַתֶּם אֵת בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סֻגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ. 6 וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת כְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

7 ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל הדברים האלה אשר צוהו ה'. 8 ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה וישב משה את דברי העם אל ה'. 9 ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליה בעב הענו בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בה יאמינו לעולם...

שמואל א כח

3 ושמואל מת ויספדו לו כל ישראל ויקברהו ברמה ובעירו ושואל הסיר האבות ואת הידענים מהארץ. 4 ויקבצו פלשתים ויבאו ויחנו בשונם ויקבץ שואל את כל ישראל ויחנו בגלבוע. 5 וירא שואל את מחנה פלשתים וירא ויחרד לבו מאד. 6 וישאל שואל בה' ולא ענהו ה' גם בחלמות גם באורים גם בנביאים. 7 ויאמר שואל לעבדיו בקשו לי אשת בעלת אוב ואלכה אליה ואדרשה בה ויאמרו עבדיו אליו הנה אשת בעלת אוב בעין דור.

8 ויתחפש שואל וילבש בגדים אחרים וילך הוא ושני אנשים עמו ויבאו אל האשה לילה ויאמר קסמי נא לי באוב והעלי לי את אשר אמר אליה. 9 ותאמר האשה אליו הנה אתה ידעת את אשר עשה שואל אשר הכרית את האבות ואת הידעני מן הארץ ולמה אתה מתנקש בנפשי להמיתני. 10 וישבע לה שואל בה' לאמר חי ה' אם יקרר עון בדבר הזה. 11 ותאמר האשה את מי אעלה לך ויאמר את שמואל העלי לי. 12 ותרא האשה את שמואל ותזעק בקול גדול ותאמר האשה אל שואל לאמר למה רמיתני ואתה שואל.

13 ויאמר לה המלך אל תיראי כי מה ראית ותאמר האשה אל שואל אלהים ראיתי עליהם מן הארץ. 14 ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה והוא עטה מעיל וידע שואל כי שמואל הוא ויקד אפים ארצה וישתחו. 15 ויאמר שמואל אל שואל למה הרגתני להעלות אתי ויאמר שואל צר לי מאד ופלשתים נלחמים בי ואלהים סר מעלי ולא ענני עוד גם ביד הנביאים גם בחלמות ואקרא לך להודיעני מה אעשה. 16 ויאמר שמואל ולמה תשאלני וה' סר מעליה ויהי ערה. 17 ויעש ה' לו כאשר דבר בידו ויקרע ה' את הממלכה מידיה ויתנה לרעה לדוד. 18 כאשר לא שמעת בקול ה' ולא עשית חרון אפו בעמלק על כן הדבר הזה עשה לך ה' היום הזה. 19 ויתן ה' גם את ישראל עמה ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמי גם את מחנה ישראל יתן ה' ביד פלשתים.

20 וימהר שואל ויפל מלא קומתו ארצה וירא מאד מדברי שמואל גם כח לא היה בו כי לא אכל לחם כל היום וכל הלילה. 21 ותבוא האשה אל שואל ותרא כי נבהל מאד ותאמר אליו הנה שמעה שפחתה בקולה ואשים נפשי בכפי ואשמע את דבריה אשר דברת אלי. 22 ועתה שמע נא גם אתה בקול שפחתה ואשמה לפניך פת לחם ואכול ויהי בה כח כי תלך בדירה. 23 וימאן ויאמר לא אכל ויפרצו בו עבדיו וגם האשה וישמע לקולם ויקם מהארץ וישב אל המטה. 24 ולאשה עגל מרבק בבית ותמהר ותזבחנהו ותקח קמח ותלש ותפרו מצות. 25 ותגש לפני שואל ולפני עבדיו ויאכלו ויקמו וילכו בלילה ההוא.

שיעור 2: מבחן ההתגשמות ומגבלותיו

דברים יח

18 נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוה ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו. 19 והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו. 20 אף הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי את אשר לא צויתיו לדבר ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא. 21 וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו ה'. 22 אשר ידבר הנביא בשם ה' ולא יהיה הדבר ולא יבוא הוא הדבר אשר לא דברו ה' בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו.

מלכים א יז

7 ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי לא היה גשם בארץ. 8 ויהי דבר ה' אליו לאמר. 9 קום לה צרפתה אשר לצידון וישבת שם הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלה. 10 ויקם וילך צרפתה ויבא אל פתח העיר והנה שם אשה אלמנה מקששת עצים ויקרא אליה ויאמר קחי נא לי מעט מים בפלי ואשתה. 11 ותלך לקחת ויקרא אליה ויאמר לקחי נא לי פת לחם בידך. 12 ותאמר חי ה' אלהיה אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח בכד ומעט שמן בצפחת והנני מקששת שנים עצים ובאתי ועשיתייהו לי ולבני ואכלנהו ומתנו. 13 ויאמר אליה אליהו אל תיראי באי עשי כדברך אף עשי לי משם עגה קטנה בראשנה והוצאת לי ולך ולבנה תעשי באחרנה. 14 כי כה אמר ה' אלהי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר כדבר ה' אשר דבר ביד אליהו. 15 ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית ויהי חליו חזק מאד עד אשר לא נותרה בו נשמה. 16 ותאמר אל אליהו מה לי ולך איש האלהים באת אלי להזכיר את עוני ולהמית את בני. 17 ויאמר אליה תני לי את בנה ויקחהו מחיקה ויעלהו אל העליה אשר הוא יושב שם וישכבהו על מטתו. 18 ויקרא אל ה' ויאמר ה' אלהי הגם על האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות להמית את בנה. 19 ויתמדד על הילד שלש פעמים ויקרא אל ה' ויאמר ה' אלהי תשב נא נפש הילד הזה על קרבו. 20 וישמע ה' בקול אליהו ותשב נפש הילד על קרבו ויחיה. 21 ויקח אליהו את הילד וירדהו מן העליה הביתה ויתנהו לאמו ויאמר אליהו ראי חי בנה. 22 ותאמר האשה אל אליהו עתה זה ידעתי כי איש אלהים אתה ודבר ה' בפיה אמת.

דברים יג

2 כי יקום בקרבך נביא או חלם חלום ונתן אליה אות או מופת. 3 ובא האות והמופת אשר דבר אליה לאמר נלכה אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם. 4 לא תשמע אל דברי הנביא ההוא או אל חולם החלום ההוא כי מנסה ה' אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את ה' אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם. 5 אחרי ה' אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו. 6 והנביא ההוא או חלם החלום ההוא יימת כי דבר

סרה על ה' אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפדוה מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוה ה' אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך.

ירמיהו כח

1 ויהי בשנה ההיא בראשית ממלכת צדקיה מלך יהודה בשנה הרבעית בחדש החמישי אמר אלי חנניה בן עזור הנביא אשר מגבעון בבית ה' לעיני הכהנים וכל העם לאמר. 2 כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לאמר שברתי את על מלך בבל. 3 בעוד שנתים ימים אני משיב אל המקום הזה את כל כלי בית ה' אשר לקח נבוכדנאצר מלך בבל מן המקום הזה ויביאם בבל. 4 ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה ואת כל גלות יהודה הבאים בבלה אני משיב אל המקום הזה נאם ה' כי אשבר את על מלך בבל.

5 ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה הנביא לעיני הכהנים ולעיני כל העם העומדים בבית ה'. 6 ויאמר ירמיה הנביא אמן בן יעשה ה' יקם ה' את דבריה אשר נבאת להשיב כלי בית ה' וכל הגולה מבל אל המקום הזה. 7 אף שמע נא הדבר הזה אשר אנכי דבר באזניך ובאזני כל העם. 8 הנביאים אשר היו לפני ולפניך מן העולם וינבאו אל ארצות רבות ועל ממלכות גדלות למלחמה ולרעה ולדבר. 9 הנביא אשר ינבא לשלום בבא דבר הנביא ינדע הנביא אשר שלחו ה' באמת. 10 ויקח חנניה הנביא את המוטה מעל צואר ירמיה הנביא וישברהו. 11 ויאמר חנניה לעיני כל העם לאמר כה אמר ה' ככה אשבר את על נבוכדנאצר מלך בבל בעוד שנתים ימים מעל צואר כל הגוים וילך ירמיה הנביא לדרך.

12 ויהי דבר ה' אל ירמיה אחרי שבור חנניה הנביא את המוטה מעל צואר ירמיה הנביא לאמר. 13 הלוף ואמרת אל חנניה לאמר כה אמר ה' מוטת עץ שברת ועשית תחתייהו מטות ברזל. 14 כי כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל על ברזל נתתי על צואר כל הגוים האלה לעבד את נבוכדנאצר מלך בבל ועבדהו וגם את חית השדה נתתי לו. 15 ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה הנביא שמע נא חנניה לא שלחך ה' ואתה הבטחת את העם הזה על שקר. 16 לכו כה אמר ה' הנני משלחך מעל פני האדמה השנה אתה מת כי סרה דברת אל ה'. 17 וימת חנניה הנביא בשנה ההיא בחדש השביעי.

שיעור 3: נבואה וחתרנות דתית

ירמיהו ז

1 הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' לאמר. 2 עמד בשער בית ה' וקראת שם את הדבר הזה ואמרת שמעו דבר ה' כל יהודה הבאים בשערים האלה להשתחוות לה'. 3 כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל היטיבו דרכיכם ומעלליכם ואשכננה אתכם במקום הזה. 4 אל תבטחו לכם אל דברי השקר לאמר היכל ה' היכל ה' המה. 5 כי אם היטיב תיטיבו את דרכיכם ואת מעלליכם אם עשו תעשו משפט בין איש ובין רעהו. 6 גר יתום ואלמנה לא תעשקו ודם נקי אל תשפכו במקום הזה ואחרי אלהים אחרים לא תלכו לרע לכם. 7 ושכנתי אתכם במקום הזה בארץ אשר נתתי לאבותיכם למו עולם ועד עולם.

8 הנה אתם בטחים לכם על דברי השקר לבלתי הועיל. 9 הגנב רצח ונאף והשבע לשקר וקטר לבעל והלו אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם. 10 ובאתם ועמדתם לפני בבית הזה אשר נקרא שמי עליו ואמרתם נצלנו למען עשות את כל התועבות האלה. 11 המערת פוצים היה הבית הזה אשר נקרא שמי עליו בעיניכם גם אנכי הנה ראיתי נאם ה'.

12 כי לכו נא אל מקומי אשר בשילו אשר שכנתי שמי שם בראשונה וראו את אשר עשיתי לו מפני רעת עמי ישראל. 13 ועתה יעו עשותכם את כל המעשים האלה נאם ה' ואדבר אליכם השכם ודבר ולא שמעתם ואקרא אתכם ולא עניתם. 14 ועשיתי לבית אשר נקרא שמי עליו אשר אתם בטחים בו ולמקום אשר נתתי לכם ולאבותיכם כאשר עשיתי לשלו. 15 והשלכתי אתכם מעל פני כאשר השלכתי את כל אחיכם את כל זרע אפריים.

שמות לב

7 וידבר ה' אל משה לה רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים. 8 סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהי ישראל אשר העלוה מארץ מצרים. 9 ויאמר ה' אל משה ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא. 10 ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול. 11 ויחל משה את פני ה' אלהיו ויאמר למה ה' יחרה אפה בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה. 12 למה יאמר ו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה שוב מחרון אפה והנחם על הרעה לעמך. 13 זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיה אשר נשבעת להם בה ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתו לזרעכם ונחלו לעלם. 14 וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו.

מלכים א ח

33 בהנגף עמך ישראל לפני אויב אשר יחטאו לה ושבו אליה והודו את שמך והתפללו והתחננו אליה בבית הזה. 34 ואתה תשמע השמים וסלחת לחטאת עמך ישראל והשבתם אל האדמה אשר נתת לאבותם.

מלכים ב יט

15 וַיִּתְפַּלֵּל חֲזַקְיָהוּ לִפְנֵי ה' וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדָּה לְכָל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עֲשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. 16 הִטָּה ה' אֶזְנֶךָ וּשְׁמַע פִּקְחָה ה' עֵינֶיךָ וּרְאֵה וּשְׁמַע אֶת דְּבָרֵי סַנְחַרִּיב אֲשֶׁר שָׁלַח לְחַרֵּף אֱלֹהִים חֵי. 17 אֲמַנְם ה' הִחְרִיבוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר אֶת הַגּוֹיִם וְאֶת אַרְצָם. 18 וְנִתְּנוּ אֶת אֱלֹהֵיהֶם בְּאֵשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי אִם מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עָץ וְאָבֹן וַיֵּאבְדוּם. 19 וְעַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ הוֹשִׁיעֵנוּ נָא מִיָּדוֹ וּיְדַעוּ כָּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ כִּי אַתָּה ה' אֱלֹהִים לְבַדָּה.

20 וַיִּשְׁלַח יִשְׁעִיהוּ בֶן אֲמוּץ אֶל חֲזַקְיָהוּ לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִתְפַּלַּלְתָּ אֵלַי אֶל סַנְחַרְבַּ מֶלֶךְ אַשּׁוּר שְׁמַעְתִּי. 21 זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' עָלָיו בְּזֶה לָךְ לְעֵנָה לָךְ בְּתוֹלַת בַּת צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ רֹאשׁ הַנִּיעָה בַת יְרוּשָׁלַם. 22 אֶת מִי חֲרַפְתָּ וְגִדַּפְתָּ וְעַל מִי הִרִימוֹתָ קוֹל וַתִּשָּׂא מְרוֹם עֵינֶיךָ עַל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל...

32 לָכֵן כֹּה אָמַר ה' אֶל מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבֹא אֶל הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא יוֹרֶה שָׁם חָץ וְלֹא יִקְדָּמְנָה מִגֶּן וְלֹא יִשְׁפֹּף עָלֶיהָ סֶלֶלָה. 33 בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבֹא נְאֻם ה'. 34 וּגְנוּתַי אֶל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי. 35 וַיְהִי בַלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מֶלֶךְ ה' וַיַּרְוֵה בְּמַחְנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וְחַמְשָׁה אֲלָף וַיִּשְׁכַּיְמוּ בַבֶּקֶר וְהָיָה כָּל־סָרִיסִים מֵתִים.

תהלים עח

56 וַיִּנְסוּ וַיִּמְרוּ אֶת אֱלֹהִים עָלֵיוֹן וַעֲדוּתָיו לֹא שָׁמְרוּ. 57 וַיִּסְגּוּ וַיִּבְגְּדוּ בְּאֲבוֹתָם נִהְפְּכוּ כְּקֶשֶׁת רִמְיָהוּ. 58 וַיִּכְעִיסוּהוּ בְּבַמוֹתָם וּבַפְּסִילֵיהֶם יִקְנִיאוּהוּ. 59 שְׁמַע אֱלֹהִים וַיִּתְעַבֵּר וַיִּמְאָס מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל. 60 וַיִּטֹּשׁ מִשְׁכַּן שְׁלוֹ אֶהֱלֶה שָׁכֵן בְּאֲדָם. 61 וַיִּתֵּן לְשִׁבְי עֲזָו וַתִּפְאַרְתּוּ בִּיד צָר. 62 וַיִּסְגֹּר לְחָרֵב עִמּוֹ וּבִנְחַלְתּוֹ הִתְעַבֵּר. 63 בַּחוּרָיו אֶכְלָה אֵשׁ וּבַתּוֹלְתָיו לֹא הוֹלֵלוּ. 64 כִּהְנִיּוּ בַּחֲרָב נִפְלוּ וְאִלְמַנְתָּיו לֹא תִבְכִּינָה. 65 וַיִּקֶּץ כִּי־שָׁן אֲדַנִּי כַּגְּבוּר מִתְרוֹנֵן מִיָּוִן. 66 וַיַּרְוֵה צָרִיו אַחֲזֵר חֲרַפְתָּ עוֹלָם נִתַּן לָמוֹ. 67 וַיִּמְאָס בְּאֶהֱלֵ יוֹסֵף וּבְשִׁבְטֵ אֶפְרַיִם לֹא בָחַר. 68 וַיִּבְחַר אֶת שִׁבְטֵ יְהוּדָה אֶת הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אֶהֱבֵ. 69 וַיִּבֶן כְּמוֹ רִמִּים מִקִּדְשׁוֹ כְּאֲרָץ יִסְדָּה לְעוֹלָם. 70 וַיִּבְחַר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וַיִּקְחָהּ מִמַּכְלָאת צֹאן. 71 מֵאַחֲרֵ עֲלוֹת הַבֵּיאוֹ לְרַעוֹת בִּיעֲקֹב עִמּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ. 72 וַיִּרְעַם כְּתָם לְבָבוֹ וּבַתְּבוֹנוֹת כִּפְּיוֹ יִנְחָם.

ירמיהו כו

7 וַיִּשְׁמְעוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבָאִים וְכָל הָעָם אֶת יְרֵמְיָהוּ מְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּבֵית ה'. 8 וַיְהִי כָּכָל זֶה וַיְרַמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' לְדַבֵּר אֶל כָּל הָעָם וַיִּתְפָּשׂוּ אֹתוֹ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבָאִים וְכָל הָעָם לֵאמֹר מוֹת תָּמוּת. 9 מִדּוֹעַ נְבִיתָ בְּשֵׁם ה' לֵאמֹר כִּשְׁלוֹ יְהִיֶה הַבַּיִת הַזֶּה וְהָעִיר הַזֹּאת תִּחָרֵב מֵאִין יוֹשֵׁב וַיִּקְהַל כָּל הָעָם אֶל יְרֵמְיָהוּ בְּבֵית ה'. 10 וַיִּשְׁמְעוּ שְׂרֵי יְהוּדָה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּעֲלוּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ בֵּית ה' וַיִּשְׁבוּ בְּפֶתַח שַׁעַר ה' הַחֲדָשׁ. 11 וַיֹּאמְרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבָאִים אֶל הַשְּׂרִיִם וְאֶל כָּל הָעָם לֵאמֹר מִשְׁפַּט מוֹת לְאִישׁ הַזֶּה כִּי נָבֵא אֶל הָעִיר הַזֹּאת כְּאֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם בְּאֲזַנֵּיכֶם.

12 וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָהוּ אֶל כָּל הַשְּׂרִיִם וְאֶל כָּל הָעָם לֵאמֹר ה' שְׁלַחְנִי לְהַנְּבֵא אֶל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶל הָעִיר

הזאת את כל הדברים אשר שמעתם. 13 ועתה היטיבו דרכיכם ומעלליכם ושמעו בקול ה' אלהיכם וינחם ה' אל הרעה אשר דבר עליכם. 14 ואני הנני בידיכם עשו לי כטוב וכישר בעיניכם. 15 אך ידע תדעו כי אם ממתים אתם אתי כי דם נקי אתם נתנים עליכם ואל העיר הזאת ואל ישביה כי באמת שלחני ה' עליכם לדבר באזניכם את כל הדברים האלה. 16 ויאמרו השרים וכל העם אל הפהנים ואל הנביאים איו לאיש הזה משפט מות כי בשם ה' אלהינו דבר אלינו.

שיעור 4: האם אלוהים יכול לחזור בו?

במדבר כג

18 וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בנו צפר. **19** לא איש אל ויכזב ובו אדם ויתנחם ההוא אומר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה. **20** הנה ברר לקחתי וברר ולא אשיבנה.

שמואל א טו

10 ויהי דבר ה' אל שמואל לאמר. **11** נחמתי כי המלכתי את שאול למלך כי שב מאחרי ואת דברי לא הקים ויחר לשמואל ויזעק אל ה' כל הלילה.

12 וישכם שמואל לקראת שאול בבקר ויגד לשמואל לאמר בא שאול הכרמלה והנה מצוי לו יד ויסב ויעבר וירד הגלגל. **13** ויבא שמואל אל שאול ויאמר לו שאול ברוך אתה לה' הקימתי את דבר ה'. **14** ויאמר שמואל ומה קול הצאן הזה באזני וקול הבקר אשר אנכי שמע...

22 ויאמר שמואל החפץ לה' בעלות וזבחים כשמע בקול ה' הנה שמע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים. **23** כי חטאת קסם מרי ואון ותרפים הפצר יען מאסת את דבר ה' וימאסה ממלך.

24 ויאמר שאול אל שמואל חטאתי כי עברתי את פי ה' ואת דבריה כי יראתי את העם ואשמע בקולם. **25** ועתה שא נא את חטאתי ושוב עמי ואשתחנה לה'. **26** ויאמר שמואל אל שאול לא אשוב עמך כי מאסתה את דבר ה' וימאסה ה' מהיות מלך על ישראל. **27** ויסב שמואל ללכת ויחזק בכנף מעילו ויקרע. **28** ויאמר אליו שמואל קרע ה' את ממלכות ישראל מעליה היום ונתנה לרעה הטוב ממך. **29** וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם...

34 וילך שמואל הרמתה ושאול עלה אל ביתו גבעת שאול. **35** ולא יסף שמואל לראות את שאול עד יום מותו כי התאבל שמואל אל שאול וה' נחם כי המליך את שאול על ישראל.

יונה ג

4 ויחל יונה לבוא בעיר מהלך יום אחד ויקרא ויאמר עוד ארבעים יום וינינה נהפכת. **5** ויאמינו אנשי נינה באלהים ויקראו צום וילבשו שקים מגדולם ועד קטנם. **6** ויגע הדבר אל מלך נינה ויקם מכסאו ויעבר אדרתו מעליו ויכס שק וישב על האפר. **7** ויזעק ויאמר בנינה מטעם המלך וגדליו לאמר האדם והבהמה הבקר והצאן אל יטעמו מאומה אל ירעו ומים אל ישתו. **8** ויתפשו שקים האדם והבהמה ויקראו אל אלהים בחזקה וישבו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם. **9** מי יודע ישוב ונחם האלהים ושב מחרון אפו ולא נאבד. **10** וירא האלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה.

יונה ד

1 וירע אל יונה רעה גדולה ויחר לו. 2 ויתפלל אל ה' ויאמר אנה ה' הלא זה דברי עד היותי על אדמתי על כן קדמתי לברח תרשישה כי ידעתי כי אתה אל חנון ורחום ארח אפים ורב חסד ונחם על הרעה. 3 ועתה ה' קח נא את נפשי ממני כי טוב מותי מחי. 4 ויאמר ה' ההיטב חרה לך. 5 ויצא יונה מן העיר וישב מקדם לעיר ויעש לו שם סכה וישב תחתיה בצל עד אשר יראה מה יהיה בעיר. 6 וימן ה' אלהים קיקיון ויעל מעל ליונה להיות צל על ראשו להציל לו מרעתו וישמח יונה על הקיקיון שמחה גדולה. 7 וימן האלהים תולעת בעלות השחר למחרת ותף את הקיקיון וייבש. 8 ויהי כזרח השמש וימן אלהים רוח קדים חרישית ותף השמש על ראש יונה ויתעלף וישאל את נפשו למות ויאמר טוב מותי מחי. 9 ויאמר אלהים אל יונה ההיטב חרה לך על הקיקיון ויאמר היטב חרה לי עד מות. 10 ויאמר ה' אתה חסד על הקיקיון אשר לא עמלת בו ולא גדלתו שבו לילה ובו לילה אבד. 11 ואני לא אחוס על נינה העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובהמה רבה.

ירמיהו יח

1 הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' לאמר. 2 קום וירדף בית היוצר ושמה אשמיעה את דברי. 3 וארד בית היוצר והנה הוא עשה מלאכה על האבנים. 4 ונשחת הכלי אשר הוא עשה בחמר ביד היוצר ושב ויעשהו כלי אחר באשר ישר בעיני היוצר לעשות. 5 ויהי דבר ה' אלי לאמור. 6 הכיוצר הזה לא אוכל לעשות לכם בית ישראל נאם ה' הנה כחמר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל. 7 רגע אדבר על גוי ועל ממלכה לנתוש ולנתוץ ולהאבד. 8 ושב הגוי ההוא מרעתו אשר דברתי עליו ונחמתי על הרעה אשר חשבתי לעשות לו. 9 ורגע אדבר על גוי ועל ממלכה לבנות ולנטע. 10 ועשה הרע בעיני לבלתי שמע בקולי ונחמתי על הטובה אשר אמרתי להיטיב אותו. 11 ועתה אמר נא אל איש יהודה ועל יושבי ירושלם לאמר כה אמר ה' הנה אנכי יוצר עליכם רעה וחשב עליכם מחשבה שובו נא איש מדרך הרעה והיטיבו דרכיכם ומעלליכם.

שיעור 5: חלומות, נבואות והשוואות

בראשית מא

15 ויאמר פרעה אל יוסף חלום חלמתי ופתר אינ אתו ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אתו. 16 ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה. 17 וידבר פרעה אל יוסף בחלמי הנני עמד על שפת היאר...

25 ויאמר יוסף אל פרעה חלום פרעה אחד הוא את אשר האלהים עשה הגיד לפרעה. 26 שבע פרת הטבת שבע שנים הנה ושבע השבלים הטבת שבע שנים הנה חלום אחד הוא. 27 ושבע הפרות הרקות והרעת העלת אחריהן שבע שנים הנה ושבע השבלים הרקות שדפות הקדים יהי ו שבע שני רעב. 28 הוא הדבר אשר דברתי אל פרעה אשר האלהים עשה הראה את פרעה. 29 הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל ארץ מצרים...

30 וקמו שבע שני רעב אחריהו ונשכח כל השבע בארץ מצרים וכלה הרעב את הארץ. 31 ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב ההוא אחרי כן כי כבד הוא מאד. 32 ועל השנות החלום אל פרעה פעמים פי נכון הדבר מעם האלהים וממהר האלהים לעשתו.

33 ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתוהו על ארץ מצרים. 34 יעשה פרעה ויפקד ויפקדים על הארץ וחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע. 35 ויקבצו את כל אכל השנים הטבת הבאת האלה ויצברו בר תחת יד פרעה אכל בערים ושמרן. 36 והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיין בארץ מצרים ולא תפרת הארץ ברעב. 37 וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו. 38 ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר ריח אלהים בו. 39 ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלהים אותה את כל זאת אינ נבון וחכם כמוה.

ירמיהו כג

25 שמעתי את אשר אמרו הנבאים הנבאים בשמי שקר לאמר חלמתי חלמתי. 26 עד מתי היש בלב הנבאים נבאי השקר ונביאי תרמת לבם. 27 החשבים להשכיח את עמי שמי בחלומתם אשר יספרו איש לרעהו כאשר שכחו אבותם את שמי בבבל. 28 הנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי אמת מה לתבן את הבר נאם ה'. 29 הלוא כה דברי פאש נאם ה' וכפטיש יפצץ סלע. 30 לכן הנני על הנבאים נאם ה' מגנבי דברי איש מאת רעהו. 31 הנני על הנביאים נאם ה' הלקחים לשונם וינאמו נאם. 32 הנני על נבאי חלמות שקר נאם ה' ויספרום ויתעו את עמי בשקריהם ובפחזותם ואנכי לא שלחתיים ולא צויתים והועיל לא יועילו לעם הזה נאם ה'.

יחזקאל יג

1 וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר. **2** בֶּן אָדָם הִנְבֵּא אֶל נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּבִאִים וְאָמְרָת לְנְבִיאֵי מִלְכָּם שְׁמַעוּ דְבַר ה'. **3** כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הוּא עַל הַנְּבִיאִים הַנְּבִלִים אֲשֶׁר הִלְכִים אַחַר רֹיחַם וּלְבַלְתֵּי רָאוּ. **4** כְּשִׁעְלִים בְּחַרְבוֹת נְבִיאֵיהַ יִשְׂרָאֵל הָיוּ. **5** לֹא עָלִיתֶם בַּפְּרָצוֹת וַתִּגְדְּרוּ גֹדֶר עַל בַּיִת יִשְׂרָאֵל לְעַמֵּד בְּמִלְחָמָה בַּיּוֹם ה'. **6** חָזוּ שׂוֹא וְקָסָם כְּזָב הָאֹמְרִים נָאָם ה' וְה' לֹא שָׁלַחְם וַיַּחֲלוּ לְקִיָּם דְּבַר. **7** הֲלוֹא מִחֲזָה שׂוֹא חֲזִיתֶם וּמִקָּסָם כְּזָב אָמַרְתֶּם וְאֹמְרִים נָאָם ה' וְאֲנִי לֹא דִבַּרְתִּי.

8 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' יַעַן דִּבַּרְכֶּם שׂוֹא וְחֲזִיתֶם כְּזָב לָכֵן הִנְנִי אֲלֵיכֶם נָאָם אֲדֹנָי ה'. **9** וְהִיְתָה יָדִי אֶל הַנְּבִיאִים הַחֲזִים שׂוֹא וְהַקְּסָמִים כְּזָב בְּסוּד עִמִּי לֹא יִהְיוּ וּבְכַתֵּב בַּיִת יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְתְּבוּ וְאֶל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבְאוּ וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי אֲדֹנָי ה'. **10** יַעַן וּבִיַעַן הִטְעוּ אֶת עִמִּי לֵאמֹר שְׁלוֹם וְאִין שְׁלוֹם וְהוּא בְנֵה חִיץ וְהִנֵּם טָחִים אֹתוֹ תְּפֹל. **11** אָמַר אֶל טָחִי תְּפֹל וַיִּפֹּל הָיָה גִשְׁם שׁוֹטֵף וְאֹתָנָה אֲבַנֵּי אֲלֻגְבִּישׁ תְּפֹלָנָה וְרוּחַ סְעָרוֹת תְּבַקֵּעַ. **12** וְהִנֵּה נָפַל הַקִּיר הַלּוֹא יֹאמַר אֲלֵיכֶם אֵיךְ הִטִּיחַ אֲשֶׁר טָחְתֶּם.

13 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' וּבִקְעֵתִי רוּחַ סְעָרוֹת בְּחֻמְתִּי וּגִשְׁם שְׁטֹף בְּאִפִּי יִהְיֶה וְאֲבַנֵּי אֲלֻגְבִּישׁ בְּחֻמָּה לְכֹלָה. **14** וְהִרְסֵתִי אֶת הַקִּיר אֲשֶׁר טָחְתֶּם תְּפֹל וְהִגַּעְתִּיהוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִגְלָה יְסוּדוֹ וְנִפְלָה וּכְלִיתֶם בְּתוֹכָהּ וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה'. **15** וְכִלִּיתִי אֶת חֻמְתִּי בְּקִיר וּבְטָחִים אֹתוֹ תְּפֹל וְאֹמַר לָכֶם אִין הַקִּיר וְאִין הַטָּחִים אֹתוֹ. **16** נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּבִאִים אֶל יְרוּשָׁלַם וְהַחֲזִים לָהּ חֲזוּן שְׁלֹם וְאִין שְׁלֹם נָאָם אֲדֹנָי ה'.

שְׁמוּאֵל א ג

1 וְהִנְעַר שְׁמוּאֵל מִשְׁרַת אֶת ה' לִפְנֵי עָלִי וַדְּבַר ה' הָיָה יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אִין חֲזוּן נִפְרָץ. **2** וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעָלִי שָׁכַב בְּמִקְמוֹ וְעֵינָיו וְעֵינָיו הִחֲלוּ כִּהוֹת לֹא יוֹכֵל לְרֹאוֹת. **3** וְנָר אֱלֹהִים טָרַם יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שָׁכַב בְּהִיכַל ה' אֲשֶׁר שָׁם אַרְוֹן אֱלֹהִים. **4** וַיִּקְרָא ה' אֶל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הַנְּנִי. **5** וַיִּרְץ אֶל עָלִי וַיֹּאמֶר הַנְּנִי כִי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא קָרָאתִי שׁוֹב שָׁכַב וַיִּלֶּךְ וַיִּשְׁכַּב. **6** וַיִּסָּף ה' קָרָא עוֹד שְׁמוֹ אֶל וַיִּקָּם שְׁמוּאֵל וַיִּלֶּךְ אֶל עָלִי וַיֹּאמֶר הַנְּנִי כִי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא קָרָאתִי בְּנִי שׁוֹב שָׁכַב. **7** וּשְׁמוּאֵל טָרַם יָדַע אֶת ה' וְטָרַם יִגְלֶה אֵלָיו דְּבַר ה'. **8** וַיִּסָּף ה' קָרָא שְׁמוּאֵל בְּשִׁלְשִׁית וַיִּקָּם וַיִּלֶּךְ אֶל עָלִי וַיֹּאמֶר הַנְּנִי כִי קָרָאתָ לִי וַיִּכְּבוּ עָלִי כִי ה' קָרָא לְנַעַר. **9** וַיֹּאמֶר עָלִי לְשְׁמוּאֵל לָךְ שָׁכַב וְהָיָה אִם יִקְרָא אֵלָיָהּ וְאָמַרְתָּ דְּבַר ה' כִּי שָׁמַע עֲבָדָהּ וַיִּלֶּךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בְּמִקְוֹמוֹ. **10** וַיָּבֵא ה' וַיִּתְּצַב וַיִּקְרָא כְּפַעַם בְּפַעַם שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל דְּבַר כִּי שָׁמַע עֲבָדָהּ.

11 וַיֹּאמֶר ה' אֶל שְׁמוּאֵל הִנֵּה אֲנֹכִי עֹשֶׂה דְּבַר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּל שָׁמַעוּ תְּצַלִּינָה שְׁתִּי אֲזַנְיוּ. **12** בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶל עָלִי אֶת כָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל בֵּיתוֹ הַחֹל וְכֹלָה. **13** וְהִגַּדְתִּי לוֹ כִּי שָׁפֹט אֲנִי אֶת בֵּיתוֹ עַד עוֹלָם בְּעוֹן אֲשֶׁר יָדַע כִּי מְקַלְלִים לָהֶם בְּנֵיו וְלֹא כִּהָה בָּם. **14** וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עָלִי אִם יִתְכַפֵּר עוֹן בֵּית עָלִי בְּזָבַח וּבְמִנְחָה עַד עוֹלָם. **15** וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל עַד הַבֶּקֶר וַיִּפְתַּח אֶת דִּלְתוֹת בַּיִת ה' וּשְׁמוּאֵל יָרָא מִהַגִּיד אֶת הַמְּרָאָה אֶל עָלִי. **16** וַיִּקְרָא עָלִי אֶת שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל בְּנִי וַיֹּאמֶר הַנְּנִי. **17** וַיֹּאמֶר מָה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּר אֵלָיָהּ אֶל נָא תְּכַחַד מִמֶּנִּי כֹה יַעֲשֶׂה לָךְ אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף אִם תְּכַחַד מִמֶּנִּי דְּבַר מִכָּל הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּר אֵלָיָהּ. **18** וַיִּגַּד לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת כָּל הַדְּבָרִים וְלֹא כַחַד מִמֶּנּוּ וַיֹּאמֶר ה' הוּא הַטוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה.

במדבר יב

1 ותדבר מרים ואהרן במשה על אדות האשה הבשית אשר לקח כי אשה כשית לקח. **2** ויאמרו הרק אף במשה דבר ה' הלא גם בנו דבר וישמע ה'. **3** והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. **4** ויאמר ה' פתאום אל משה ואל אהרן ואל מרים צאו שלשתכם אל אהל מועד ויצאו ושלשתם. **5** ויירד ה' בעמוד ענן ויעמד פתח האהל ויקרא אהרן ומרים ויצאו שניהם. **6** ויאמר שמעו נא דברי אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. **7** לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. **8** פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת ותמנת ה' יבית ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה.

דברים לד

10 ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים. **11** לכל האותות והמופתים אשר שלחו ה' לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו ולכל ארצו. **12** ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל.

דברים יח

13 תמים תהיה עם ה' אלהיה. **14** כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעננים ואל קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך ה' אלהיה. **15** נביא מקרבה מאחיה כמני יקים לך ה' אלהיה אליו תשמעו. **16** ככל אשר שאלת מעם ה' אלהיה בחרב ביום הקהל לאמר לא אספ לשמע את קול ה' אלהי ואת האש הגדלה הזאת לא אראה עוד ולא אמות. **17** ויאמר ה' אלי היטיבו אשר דברו. **18** נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו.

שיעור 6: אמת אלוהית ופוליטיקה נבואית

מלכים ב ח

7 ויבא אלישע דמשק ובו הוד מלך ארם חלה ויגד לו לאמר בא איש האלהים עד הנה. 8 ויאמר המלך אל חזהאל קח בידך מנחה ולך לקראת איש האלהים ודרשת את ה' מאותו לאמר האחיה מחלי זה. 9 וילך חזהאל לקראתו ויקח מנחה בידו וכל טוב דמשק משא ארבעים גמל ויבא ויעמד לפניו ויאמר בנה בן הוד מלך ארם שלחני אליה לאמר האחיה מחלי זה. 10 ויאמר אליו אלי שע לך אמר לו חיה תחיה והראני ה' כי מות ימות. 11 ויעמד את פניו וישם עד בש ויבך איש האלהים. 12 ויאמר חזהאל מדוע אדני בכה ויאמר כי ידעתי את אשר תעשה לבני ישראל רעה מבצריהם תשלח באש ובחריהם בחרב תהרג ועלליהם תרטש והרתיהם תבקע. 13 ויאמר חזהאל כי מה עבדך הפלב כי יעשה הדבר הגדול הזה ויאמר אלישע הראני ה' אתה מלך על ארם. 14 וילך מאת אלישע ויבא אל אדניו ויאמר לו מה אמר לך אלישע ויאמר אמר לי חיה תחיה. 15 ויהי ממחרת ויקח המכבר ויטבל במים ויפרש על פניו וימת וימלך חזהאל תחתיו.

שמואל ב יא, 27 - יב, 6

27 ויעבר האבל וישלח דוד ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן וירע הדבר אשר עשה דוד בעיני ה'. 1 וישלח ה' את נתן אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש. 2 לעשיר היה צאן ופקר הרבה מאד. 3 ולרש איז כל כי אם פבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת. 4 ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומפקרו לעשות לארץ הבא לו ויקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו. 5 ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי ה' כי בן מות האיש העשה זאת. 6 ואת הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר עשה את הדבר הזה ועל אשר לא חמל.

7 ויאמר נתן אל דוד אתה האיש כה אמר ה' אלהי ישראל אנכי משחתיך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול. 8 ואתנה לך את בית אדניה ואת נשי אדניה בחיקה ואתנה לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט ואספה לך כהנה וכהנה. 9 מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע בעיני את אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון. 10 ועתה לא תסור חרב מביתך עד עולם עקב כי בזתני ותקח את אשת אוריה החתי להיות לך לאשה. 11 כה אמר ה' הנני מקים עליה רעה מביתך ולקחתי את נשיה לעיניה ונתתי לרעה ושכב עם נשיה לעיני השמש הזאת. 12 כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש.

מלכים א א

5 ואדניה בן חגית מתנשא לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו... 7 ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה ועם אביתר הכהן ויעזרו אחרי אדניה. 8 וצדוק הכהן ובנניהו בן יהוידע ונתן הנביא ושמעי ורעי והגבורים אשר לדוד לא היו עם אדניהו. 9 ויצבח אדניהו צאן

ובקור ומריא עם אבן הזחלת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יהודה עבדי המלך. 10 ואת נתן הנביא ובניהו ואת הגבורים ואת שלמה אחיו לא קרא. 11 ויאמר נתן אל בית שבע אם שלמה לאמר הלוא שמעת כי מלך אדניהו בן חגית ואדניהו דוד לא ידע. 12 ועתה לכי איעצך נא עצה ומלטי את נפשך ואת נפש בנה שלמה. 13 לכי ובאי אל המלך דוד ואמרת אליו הלא אתה אדני המלך נשבעת לאמתך לאמר כי שלמה בנה ימלך אחרי והוא ישב על כסאי ומדוע מלך אדניהו. 14 הנה עודך מדברת שם עם המלך ואני אבוא אחריה ומלאתי את דבריך.

עמוס ז

7 כה הראני והנה אדני נצב על חומת אנה ובידו אנה. 8 ויאמר ה' אלי מה אתה ראה עמוס ואמר אנה ויאמר אדני הנני שם אנה בקרב עמי ישראל לא אוסיף עוד עבור לו. 9 ונשמו במות ישחק ומקדשי ישראל יחרבו וקמתי על בית ירבעם בחרב. 10 וישלח אמציה כהן בית אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליה עמוס בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את כל דבריך. 11 כי כה אמר עמוס בחרב ימות ירבעם וישראל גלה יגלה מעל אדמתו. 12 ויאמר אמציה אל עמוס חזה לך ברח לך אל ארץ יהודה ואכל שם לחם ושם תנבא. 13 ובית אל לא תוסיף עוד להנבא כי מקדש מלך הוא ובית ממלכה הוא. 14 ויען עמוס ויאמר אל אמציה לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי כי בוקר אנכי ובוֹלס שקמים. 15 ויקחני ה' מאחרי הצאן ויאמר אלי ה' לך הנבא אל עמי ישראל. 16 ועתה שמע דבר ה' אתה אמר לא תנבא על ישראל ולא תטיף על בית ישחק. 17 לכן כה אמר ה' אשתף בעיר תזנה ובניה ובנתיך בחרב יפלו ואדמתך בחבל תחלק ואתה על אדמה טמאה תמות וישראל גלה יגלה מעל אדמתו.

ירמיהו כח

1 ויהי בשנה ההיא בראשית ממלכת צדקיה מלך יהודה בשנה הרבעית בחדש החמישי אמר אלי חנניה בן עזור הנביא אשר מגבעון בבית ה' לעיני הכהנים וכל העם לאמר. 2 כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לאמר שברתי את על מלך בבל. 3 בעוד שנתים ימים אני משיב אל המקום הזה את כל כלי בית ה' אשר לקח נבוכדנאצר מלך בבל מן המקום הזה ויביאם בבל. 4 ואת יכניה בן יהויקים מלך יהודה ואת כל גלות יהודה הבאים בבלה אני משיב אל המקום הזה נאם ה' כי אשבר את על מלך בבל. 5 ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה הנביא לעיני הכהנים ולעיני כל העם העמדים בבית ה'. 6 ויאמר ירמיה הנביא אמן כן יעשה ה' יקם ה' את דבריך אשר נבאת להשיב כלי בית ה' וכל הגולה מבבל אל המקום הזה. 7 אך שמע נא הדבר הזה אשר אנכי דבר באזניה ובאזני כל העם. 8 הנביאים אשר היו לפני ולפניה מן העולם וינבאו אל ארצות רבות ועל ממלכות גדלות למלחמה ולרעה ולדבר. 9 הנביא אשר ינבא לשלום בבא דבר הנביא יודע הנביא אשר שלחו ה' באמת. 10 ויקח חנניה הנביא את המוטה מעל צואר ירמיה הנביא וישברהו. 11 ויאמר חנניה לעיני כל העם לאמר כה אמר ה' ככה אשבר את על נבוכדנאצר מלך בבל בעוד שנתים ימים מעל צואר כל הגוים וילך ירמיה הנביא לדרכו. 12 ויהי דבר ה' אל ירמיה אחרי שבור חנניה הנביא את המוטה

מעל צואר ירמיה הנביא לאמר. 13 הלוף ואמרף אל חנניה לאמר כה אמר ה' מוטת עץ שברף ועשית תחתיהן מטות ברזל. 14 כי כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל על ברזל נתתי על צואר כל הגוים האלה לעבד את נבכדנאצר מלך בבל ועבדהו וגם את חית השדה נתתי לו. 15 ויאמר ירמיה הנביא אל חנניה הנביא שמע נא חנניה לא שלחך ה' ואתה הבטחת את העם הזה על שקר. 16 לכן כה אמר ה' הנני משלחך מעל פני האדמה השנה אתה מת כי סרה דברך אל ה'. 17 ויקמת חנניה הנביא בשנה ההיא בחדש השביעי.

שיעור 7: אמת אלוהית ופוליטיקה נבואית

מלכים א כב

1 וישבו שלש שנים איו מלחמה בין ארם ובין ישראל. 2 ויהי בשנה השלישית ויירד יהושפט מלך יהודה אל מלך ישראל. 3 ויאמר מלך ישראל אל עבדיו הידעתם כי לנו רמת גלעד ואנחנו מחשים מקחת אתה מיד מלך ארם. 4 ויאמר אל יהושפט התלה אתי למלחמה רמת גלעד ויאמר יהושפט אל מלך ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי כסוסיך.

5 ויאמר יהושפט אל מלך ישראל דרש נא כיום את דבר ה'. 6 ויקבץ מלך ישראל את הנביאים כארבע מאות איש ויאמר אליהם האלה על רמת גלעד למלחמה אם אהדל ויאמרו עלה ויתן אדני ביד המלך. 7 ויאמר יהושפט האין פה נביא לה' עוד ונדרשה מאותו. 8 ויאמר מלך ישראל אל יהושפט עוד איש אחד לדרש את ה' מאתו ואני שנאתיו כי לא יתנבא עלי טוב כי אם רע מיכיהו בן ימלה ויאמר יהושפט אל יאמר המלך בן. 9 ויקרא מלך ישראל אל סריס אחד ויאמר מהרה מיכיהו בן ימלה.

10 ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ישבים איש על כסאו מלבשים בגדים בגרן פתח שער שמרון וכל הנביאים מתנבאים לפניהם. 11 ויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את ארם עד פלתם. 12 וכל הנבאים נבאים בן לאמר עלה רמת גלעד והצלח ונתן ה' ביד המלך. 13 והמלאך אשר הלך לקרא מיכיהו דבר אליו לאמר הנה נא דברי הנביאים פה אחד טוב אל המלך יהי נא דברך כדבר אחד מהם ודברת טוב. 14 ויאמר מיכיהו חי ה' כי את אשר יאמר ה' אלי אתו אדבר.

15 ויבוא אל המלך ויאמר המלך אליו מיכיהו הנלה אל רמת גלעד למלחמה אם נהדל ויאמר אליו עלה והצלח ונתן ה' ביד המלך. 16 ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משבעה אשר לא תדבר אלי רק אמת בשם ה'. 17 ויאמר ראיתי את כל ישראל נפצים אל ההרים כצאן אשר אין להם רעה ויאמר ה' לא אדנים לאלה ישוּבו איש לביתו בשלום. 18 ויאמר מלך ישראל אל יהושפט הלא אמרתי אליה לוא יתנבא עלי טוב כי אם רע.

19 ויאמר לכן שמע דבר ה' ראיתי את ה' ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימינו ומשמאלו. 20 ויאמר ה' מי יפתה את אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בכה. 21 ויצא הרוח ויעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר ה' אליו במה. 22 ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפני כל נביאיך ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה כן. 23 ועתה הנה נתן ה' רוח שקר בפני כל נביאיך אלה וה' דבר עליה רעה.

24 ויגש צדקיהו בן כנענה ויכה את מיכיהו על הלחי ויאמר אי זה עבר רוח ה' מאתי לדבר אותך. 25 ויאמר מיכיהו הנף ראה ביום ההוא אשר תבא חדר בחדר להחבה. 26 ויאמר מלך ישראל קח את מיכיהו והשיבֵהו אל אמן שר העיר ואל יואש בן המלך. 27 ואמרת כה אמר המלך שימו את זה בית הפלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד באי בשלום. 28 ויאמר מיכיהו אם שוב תשוב בשלום לא דבר ה' בי ויאמר שמעו עמים בלם.

29 ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה רמת גלעד. 30 ויאמר מלך ישראל אל יהושפט התחפש

וּבָא בַּמִּלְחָמָה וְאַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ וַיִּתְחַפֵּשׂ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ בַּמִּלְחָמָה. 31 וּמֶלֶךְ אֲרָם צָוָה אֶת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֲשֶׁר לוֹ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם לֵאמֹר לֹא תִלָּחֲמוּ אֶת קֶטֶן וְאֶת גָּדוֹל כִּי אִם אֶת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ. 32 וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֶת יְהוֹשָׁפָט וְהֵמָּה אָמְרוּ אֵל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיִּסְרוּ עָלָיו לְהִלָּחֵם וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט. 33 וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי לֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיִּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו. 34 וְאִישׁ מִשָּׁף בִּקְשָׁת לָתֵמוּ וַיִּפֶּה אֶת מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין הַשְּׂרִיָּו וַיֹּאמֶר לְרַכְּבוֹ הִפֵּה יָדָךְ וְהוֹצֵאֲנִי מִן הַמַּחֲנֶה כִּי הִחֲלִיתִי. 35 וַתַּעֲלֶה הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהַמֶּלֶךְ הָיָה מַעֲמֵד בַּמְּרֻכָּבָה נֹכַח אֲרָם וַיִּמָּת בְּעָרֵב וַיִּצָּק דָּם הַמֶּכָּה אֶל חֵיק הָרֶכֶב. 36 וַיַּעֲבֹר הָרֶנָּה בַּמַּחֲנֶה כָּבֵא הַשָּׁמֶשׁ לֵאמֹר אִישׁ אֶל עִירוֹ וְאִישׁ אֶל אֶרְצוֹ. 37 וַיִּמָּת הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹאוּ שְׂמֵרוֹן וַיִּקְבְּרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשְׂמֵרוֹן. 38 וַיִּשְׁטֹף אֶת הָרֶכֶב עַל בְּרֵכַת שְׂמֵרוֹן וַיִּלְקֹוּ הַכְּלָבִים אֶת דָּמֹו וְהַזְנוֹת רָחֲצוּ כְּדָבַר ה' אֲשֶׁר דָּבַר.